

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проєктної групи

Голубов А. Є.

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Голова НМК

Филип

(підпис)

Л. О. Филиповська

(ініціали та прізвище)

«31» серпня 2020 р.

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Галузь знань: 08 Право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 081 Право
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Право
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна/заочна

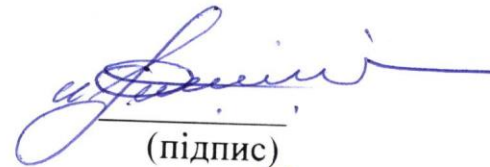
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2020 рік

Програма атестаційного екзамену для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 081 Право, освітньою програмою Право: перший рівень навчання (бакалаврський): денна/заочна форма навчання

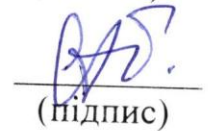
Розробники:

професор кафедри права,
кандидат юридичних наук, професор Шинкаренко І. Р.

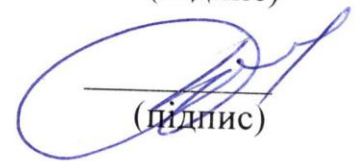
(підпис)

доцент кафедри права,
кандидат юридичних наук, доцент Гордеюк А. О.

(підпис)

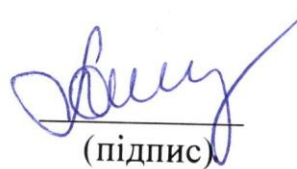
доцент кафедри права,
кандидат юридичних наук, доцент Філіпенко Н. Є.

(підпис)

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права.
Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року
Програму розглянуто і затверджено на засіданні НМК
Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

Завідувачка кафедри права
доктор юридичних наук, доцент

(підпис)

Спіцина Г. О.

ВСТУП

Атестаційний екзамен передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальності 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України 12.12.2018 р. № 1379) та освітньо-професійною програмою «Право».

Атестаційний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань здобувачів вищої освіти з таких навчальних дисциплін:

1. Теорія держави та права.
2. Цивільне право. Загальна частина.
3. Цивільне право. Особлива частина.
4. Кримінальне право. Загальна частина.
5. Кримінальне право. Особлива частина.

Мета та завдання атестаційного екзамену:

виявити у здобувачів вищої освіти:

- засвоєння положень дисциплін, що входять до програми атестаційного екзамену, їх завдань, функцій та принципів, оволодіння загальним понятійним апаратом, а також навичками правильного застосування їх положень та інститутів при вирішенні практичних задач.

системи вмінь:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного законодавства України;
- володіти первинними навиками вирішення юридичних питань, що викликаються конфліктом інтересів учасників правовідносин;
- здійснювати пошук та систематизацію норм права України;
- тлумачити норми законодавчих актів України;
- застосовувати положення законодавства при вирішенні практичних задач правозастосовної діяльності;
- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;
- оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи певну юридичне проблемне питання;
- здійснювати початкову правову оцінку суспільно небезпечних діянь, виявляти ознаки правопорушення;
- аналізувати загальний склад правопорушення за ознаками, що закріплені в законодавстві;
- вміти відмежовувати одне правопорушення від іншого.

1. ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Атестація осіб, які закінчують навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 240 кредитів ЄКТС.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після опанування курсу повинні досягти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

СК10. Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

До атестації за напрямом підготовки допускаються здобувачі вищої освіти, які завершили повний курс підготовки за відповідною освітньо-

професійною програмою, виконали всі вимоги навчального плану та пройшли всі попередні атестаційні випробування.

Складання атестаційного екзамену проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії за участю не менш як половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

6. Атестаційний екзамен проводиться за білетами, складеними у відповідності до навчальних програм за методикою, визначеною Національним аерокосмічним університетом ім. М.Є. Жуковського "ХАІ" і включає в себе три теоретичних питання з дисциплін: «Теорія держави та права», «Цивільне право. Загальна частина», «Цивільне право. Особлива частина», «Кримінальне право. Загальна частина», та «Кримінальне право. Особлива частина», двох завдань для вирішення практичних задач: перша з дисципліни «Цивільне право: «Загальна частина» та «Особлива частина»; друга з дисципліни «Кримінальне право: «Загальна частина» та «Особлива частина».

Атестаційний екзамен проводиться в навчальній аудиторії. Здобувач вищої освіти представляється членам комісії, самостійно бере атестаційний білет, спеціальний аркуш та готується до відповіді. Час для підготовки до відповіді - до _____ хвилин.

На спеціальному аркуші необхідно написати прізвище, номер білету, відповідь на питання та після завершення письмової відповіді поставити особистий підпис. Після підготовки здобувач вищої освіти усно дає відповідь на питання, які містяться в білеті та відповідь на вирішення практичного завдання. Після завершення відповіді спеціальний аркуш з записами передається секретарю екзаменаційної комісії.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Індивідуальна оцінка здобувача вищої освіти за теоретичну частину виводиться із оцінок за кожне питання білету і визначається:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мови;
- вміння доводити думку та відстоювати власні позиції;
- впевненість та переконливість;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння та висновки;

Результати складання екзамену оцінюються за 100 бальною шкалою з подальшим переводом до національної шкали та шкали ECTS.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- **знати:** загальні та специфічні ознаки галузей права, його предмет та метод правового регулювання, а також завдання, функції та принципи; понятійний апарат; інститути права, що узагальнюють ознаки, що властиві всім правопорушенням, правочинам законодавством України.

- **уміти:** здійснювати пошук та систематизацію норм права, загальну характеристику правопорушень, передбачених законодавством України, а також характеристику об'єктивних і суб'єктивних ознак окремих

правопорушень; кваліфікувати правопорушення при вирішенні практичних завдань; відмежовувати (розмежовувати) одне правове діяння від протиправних; проводити аналіз практичної юридичної, судової та слідчої практики та використовувати її при вирішенні практичних завдань.

На основі загальних критеріїв, пропонуються наступні конкретні оцінки здобувачів вищої освіти:

- *«відмінно»* – здобувач вищої освіти глибоко і в повному обсязі засвоїв увесь програмний матеріал, вичерпно і послідовно, грамотно і логічно його висвітлює, тісно пов'язує теорію з практикою, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок;

- *«добре»* – якщо здобувач вищої освіти твердо знає програмний матеріал, грамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на запитання, може правильно пов'язати теоретичні положення з практикою та володіє необхідними навичками при виконанні завдань;

- *«задовільно»* – якщо здобувач вищої освіти засвоїв тільки основний програмний матеріал, але не знає окремих подробиць, припускається під час відповіді неточностей та недостатньо правильних формулювань, порушує послідовність у викладенні матеріалу;

- *«незадовільно»* – якщо здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал, припускається суттєвих помилок при відповіді, не може відповісти на додаткові та уточнюючі запитання.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА»

Тема 1. Загальна характеристика теорії держави та права як юридичної науки. Становлення загальнотеоретичної науки про державу і право. Філософія права та енциклопедія права як її попередники. Наступність у розвитку загальнотеоретичних державно-правових знань. Внесок мислителів України у розвиток загальнотеоретичного вчення про державу та право. Роль вчених юристів України у визначенні предмета й структури теорії держави і права як науки й навчальної дисципліни. Предмет теорії держави та права. Особливості предмету теорії держави та права як науки. «Теорія держави» і «теорія права», їх відмінність і єдність. Методологія теорії держави і права. Метафізика, діалектика (матеріалістична та ідеалістична), ідеалізм (об'єктивний та суб'єктивний), матеріалізм (об'єктивний та суб'єктивний), у пізнанні державно-правових явищ. Логічні прийоми загальнотеоретичного пізнання держави і права (аналіз, синтез, індукція, дедукція тощо). Загальнонаукові та приватнонаукові методи пізнання держави і права: формально-логічний метод, соціологічний метод, системно-структурний метод, конкретно-історичний метод, статистичний метод тощо). Приватно-наукові методи пізнання держави і права (метод порівняльного правознавства, метод техніко-юридичного аналізу, метод конкретизації, метод інтерпретації тощо). Склад теорії держави і права, її головні наукові напрями. Структура теорії держави і права як навчальної дисципліни. Понятійний апарат теорії держави і права. Гуманізація загальнотеоретичного наукового знання про державу і право. Знання теорії держави і права як науки і навчальної дисципліни.

Тема 2. Основні теорії виникнення держави. Причини і шляхи виникнення держави. Держава як феномен людського суспільства. Міфологічна теорія походження держави. Релігійна теорія виникнення держави. Патріархальна теорія виникнення держави. Патерналістична теорія виникнення держави. Патримоніальна теорія виникнення держави. Договірна теорія виникнення держави. Психологічна теорія походження держави. Органічна теорія походження держави. Марксистська (матеріалістична, класова, економічна) теорія походження держави. Іригаційна (гідравлічна) теорія походження держави. Демографічна концепція походження держави. Расова теорія походження держави. Кризова теорія походження держави.

Тема 3. Поняття та ознаки держави. Поняття держави (у світі різних підходів щодо визначення). Основні ознаки держави. Фундаментальні елементи держави: населення (народ, нація громадяни), територія, публічна влада. Суверенітет держави. Внутрішня і зовнішня сторони суверенітету. Суверенітет народу і його втілення в демократичних державах. Національний суверенітет і право націй на самовизначення. Суверенітет у федеративній державі. Поняття державної влади, її співвідношення з політичною владою. Класові, національні,

корпоративні, загально-соціальні фактори і їх місце в державі. Методи і форми забезпечення державою інтересів суспільства, громадян, національних і соціальних спільнот (груп). Взаємозумовленість і взаємозв'язок держави, політичного, економічного, соціального устрою суспільства. Сутність держави. Аспекти сутності держави. Класове (вузькогрупове) і загальносоціальне у сутності держави. Держава і політичний, економічний, соціальний устрій: їх взаємозв'язок і взаємозумовленість.

Тема 4. Поняття та елементи форми держави. Наукова класифікація держав світу щодо порядку побудови владних відносин у державі. Поняття форми держави. Складові елементи форми держави: форму державного правління (найстаріший елемент: вченими він став виокремлюватися ще в Стародавній Греції); форму державного устрою (активно вивчається починаючи з XVII – XVIII ст.); форму державно-правового режиму. Форма державного правління. Форма територіального устрою. Форма державно-правового режиму. Принципи організації та функціонування форми держави (принцип легальності, принцип легітимності, принцип координації елементів форми держави, принцип політичної ефективності). Сутність держави. Зміст держави. Фактори, які в комплексі формують форму держави. Монократична державна форма. Сегментарна державна форма. Полікратична державна форма.

Тема 5. Поняття та види форми державного правління. Поняття форми державного правління. Монархія. Ознаки монархічної форми державного правління. Розподіл монархій за обсягом і характером повноважень монарха (необмежена монархія: деспотична монархія та абсолютна монархія; обмежена монархія: станово-представницька монархія, конституційна монархія, дуалістична монархія, парламентська монархія). Республіка. Ознаки республіканської форми державного правління. Типи республік (аристократична республіка, демократична республіка). Основні юридичні ознаки демократичної республіки. Парламентська республіка. Основні ознаки парламентських республік. Президентська республіка, її основні ознаки й особливості. Змішана республіканська форма державного правління, її основні ознаки й особливості. Нетипові (змішані) республіканські форми правління.

Тема 6. Поняття та види форми державного устрою. Поняття форми державного устрою. Складові форми державного устрою: територіальну організацію населення; розподіл держави на основні складові частини; правове положення територіальних складових держави; принципи побудови взаємовідносин центра та регіонів. Унітарна держава. Юридичні ознаки унітарної держави. Централізована та децентралізована унітарна держава. Автономія. Федерація та її види. Конфедерація, її особливості й ознаки. Союзи держав (співдружність і співтовариство). Протекторат держав. Міжнародний протекторат (опіка).

Тема 7. Поняття та види форми державно-правового режиму. Поняття форми державно-правового режиму. Загальні показники державного режиму. Демократичний державний режим. Його головні ознаки: основне джерело влади в державі – народ (громадяни); законодавча влада здійснюється

виборним колегіальним органом – парламентом; рівність громадян перед законом, гарантованість державою їх прав і свобод; виборність представницьких органів влади населенням; юридично визначена строковість повноважень представницьких органів; розвинена система демократичних інститутів; пряма участь громадян у вирішенні загальних справ; реальне здійснення поділу державної влади; політичний плюралізм із врахуванням інтересів меншин. Різновиди демократичного державного режиму: ліберально-демократичний, консервативно-демократичний, радикально-демократичний. Антидемократичні державні режими. Форми антидемократичного державного режиму: деспотичний державний режим, авторитарний державний режим, тоталітарний державний режим

Тема 8. Форма держави України. Форма державного управління в Україні. Форма державного устрою в Україні. Форма державного режиму в Україні.

Тема 9. Функції держави. Поняття функцій держави. Визначення основних напрямів діяльності держави. Класифікація функцій держави, їх взаємозумовленість і взаємозв'язок. Функції сучасної Української держави і функції державних органів: їх відмінність і взаємозв'язок. Правові форми здійснення державою своїх функцій. Загально-соціальні, національні та класові фактори у змісті функцій держави. Критерій прогресу в розвитку функцій держави.

Тема 10. Форми і методи забезпечення функцій держави. Правові форми здійснення функцій держави. Правотворча діяльність. Правозастосовна діяльність. Правоохоронна діяльність. Організаційні (неправові) форми здійснення функцій держави. Види організаційних (фактичних) форм здійснення функцій держави: організаційно-регламентуюча форма; організаційно-економічна форма; – організаційно-контрольна форма; організаційно-виховна форма. Методи забезпечення функцій держави: метод переконання; методи рекомендації і заохочення; метод примусу.

Тема 11. Механізм держави і державний апарат. Поняття механізму держави, його співвідношення з державним апаратом. Загальні риси державних інституцій, що входять до складу механізму держави (державний орган, державна установа, державне підприємство, збройні сили). Поняття державного апарату, його ознаки. Поняття та ознаки державного органу. Класифікація державних органів. Первинні та вторинні державні органи. Органи законодавчої, виконавчої та судової влади. Центральні та місцеві державні органи. Органи, що формуються шляхом виборів та призначення. Одноособові та колегіальні державні органи. Принципи організації і діяльності державного апарату: служіння народу, пріоритет прав людини, демократизм, законність, відповідальність, підконтрольність, ефективність. Поділ влади як конституційний принцип організації й діяльності державного апарату. Система стримувань та противаг між гілками державної влади. Поняття державної служби, її види. Державний службовець, посадова особа державного апарату.

Організація влади на місцях. Взаємодія місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування.

Тема 12. Поняття, сутність і зміст об'єктивного права. Сучасні підходи до розуміння права. Доктринальні дефініції поняття «праворозуміння». Ознаки праворозуміння. Праворозуміння як науково-теоретична конструкція (абстрактна модель) та її елементи. Функції праворозуміння. Тип праворозуміння. Поняття, сутність і принципи об'єктивного права. Природу позитивного (юридичного, спеціально-соціального), так і природного (загальносоціального) права. Об'єктивне право. Суб'єктивне право. Ознаки права. Цінність права. Принципи права. Функції та структура об'єктивного права. Ознаки функцій права. Структура права. Елементи структури права.

Тема 13. Система права та система законодавства. Норма права: поняття, структура та види. Ознаки норм права. Співвідношення норми права з нормами моралі, корпоративними, релігійними, політичними нормами. Критерії класифікації та види норм права. Структура норми права: гіпотеза, диспозиція, санкція. Класифікація гіпотез, диспозицій, санкцій: критерії та види. Спеціалізовані норми права: природа та особливості. Способи (прийоми) викладення елементів норм права в приписах статей нормативно-правових актів. Співвідношення норми права і припису статті нормативно-правового акта. Поняття та елементи системи права. Ознаки системи права. Структура системи права. Галузь права. Ознаки галузі права. Класифікація галузей права. Інститут права. Види інститутів права. Система законодавства та її співвідношення із системою права. Ознаки системи законодавства. Структура системи законодавства. Систематизація законодавства. Кодифікація. Консолідація.

Тема 14. Правотворчість та форми (джерела) права. Правотворчість: суб'єкти, види та стадії. Ознаки правотворчості. Принципи правотворчості. Класифікація правотворчості. Поняття та основні види форм (джерел) права. Нормативно-правовий акт. Правовий звичай. Судовий чи адміністративний прецедент. Нормативний договір. Релігійні тексти. Правова доктрина. Нормативно-правовий акт: поняття, ознаки та види. Основні ознаки нормативно-правового акта. Види нормативно-правових актів. Класифікація законів. Конституція України. Закони та підзаконні нормативно-правові акти. Дія нормативно-правових актів у просторі, часі та за колом осіб.

Тема 15. Реалізація норм права. Поняття та форми реалізації норм права. Ознаки реалізації норм права. Форми реалізації норм права. Застосування норм права: поняття, стадії, вимоги. Ознаки застосування норм права. Форми застосування норм права. Стадії застосування норм права. Вимоги до застосування норм права. Правозастосовні акти: поняття, ознаки, види. Вимоги до оформлення письмового правозастосовного акта. Тлумачення норм права: поняття, види, способи. Офіційне тлумачення норм права. Нормативне тлумачення норм права. Казуальне тлумачення норм права. Неофіційне тлумачення норм права. Компетентне тлумачення норм права. Буденне тлумачення норм права. Буквальне тлумачення норм права.

Обмежувальне тлумачення норм права. Розширювальне тлумачення норм права. Граматичний спосіб тлумачення норм права. Історичний спосіб тлумачення норм права.

Тема 16. Правові відносини. Поняття, ознаки та види правовідносин. Передумови виникнення, зміни і припинення правовідносин. Загальні (матеріальні) передумови виникнення, зміни і припинення правовідносин. Спеціальні (юридичні) передумови виникнення правовідносин. Структура правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Об'єкти правовідносин. Зміст правовідносин. Юридичні факти. Правосуб'єктність. Правоздатність. Дієздатність. Деліктоздатність. Правовий статус. Юридичні факти: поняття та класифікація. Функції юридичних фактів. Критерії класифікації юридичних фактів. Правові аксіоми.

Тема 17. Правова поведінка. Поняття, ознаки та види правової поведінки. Класифікація правової поведінки. Поняття, ознаки та види правомірної поведінки. Правомірна поведінка працівників поліції. Поняття та види правопорушень. Юридичний склад правопорушення. Об'єктивно протиправне діяння. Ознаки злочинності. Класифікація злочинності.

Тема 18. Юридична відповідальність. Поняття, ознаки та види юридичної відповідальності. соціальна відповідальність. Конституційно-правова відповідальність. Кримінально-правова відповідальність. Адміністративно-правова відповідальність. Цивільно-правова відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Міжнародно-правова відповідальність. Принципи та функції юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності.

Тема 19. Правове регулювання та його механізм. Правове регулювання: поняття, способи, методи, типи, предмет. Методи правового регулювання. Типи правового регулювання. Стадії правового регулювання. Поняття механізму правового регулювання. Види і характеристика елементів механізму правового регулювання. Акти безпосередньої реалізації прав і обов'язків. Законність: поняття, ознаки, принципи та система гарантій. Поняття правопорядку, його ознаки, зміст, структура, функції та принципи.

Тема 20. Правова система. Основні правові системи сучасності. Правова система: поняття, структура, функції. Основні ознаки правової системи. Романо-германська (континентальна) правова сім'я. Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права). Мусульманське (ісламське) право. Традиційно-звичаєва правова сім'я.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

1. Поняття теорії держави і права як фундаментальної юридичної науки, навчальної дисципліни.
2. Предмет і методологія теорії держави та права.
3. Визначення функцій теорії держави і права.

4. Види функцій теорії держави та права. Комунікативна функцію теорії держави та права.

5. Прогностична функція теорії держави та права.

6. Співвідношення методів і функцій теорії держави та права.

7. Система юридичних наук і місце в них теорії держави та права.

8. Методологія юридичної науки: філософський, загальнонауковий і спеціальний рівні. Формально-догматичний метод.

9. Поняття та ознаки держави.

10. Сутність та соціальне призначення держави.

11. Суверенітет держави: поняття, ознаки та нормативно-правова регламентація.

12. Суверенітет держави, суверенітет народу, суверенітет нації: питання співвідношення та взаємодії.

13. Повноваження президента змішаної республіки та доктрина «прихованих» президентських повноважень.

14. Загальна характеристика Конституції України (зі змінами і доповненнями станом на квітень 2021 р.).

15. Політична система суспільства: поняття, основні функції та елементи.

16. Місце і роль держави в політичній системі України.

17. Сформулюйте поняття та охарактеризуйте основні ознаки держави.

18. Типи республік (аристократична республіка, демократична республіка).

19. Монархія. Ознаки монархічної форми державного правління.

20. Розподіл монархій за обсягом і характером повноважень монарха (необмежена монархія: деспотична монархія та абсолютна монархія; обмежена монархія: станово-представницька монархія, конституційна монархія, дуалістична монархія, парламентська монархія).

21. Принципи організації та функціонування форми держави.

22. Взаємозв'язки між формою держави та її сутністю, змістом та історичним типом.

23. Поняття та класифікація функцій держави.

24. Внутрішні функції держави: поняття і зміст.

25. Зовнішні функції держави: поняття та зміст.

26. Форми і методи здійснення функцій держави.

27. Поняття та елементи форми держави.

28. Фактори, які в комплексі формують форму держави.

29. Монократична державна форма.

30. Сегментарна державна форма.

31. Полікратична державна форма.

32. Поняття та види форми державного правління.

33. Поняття та види форми державного устрою.

34. Поняття та види форми державно-правового режиму.

35. Механізм держави як система державних організацій.

36. Поняття та структура державного апарату України.

37. Принципи організації та функціонування апарату держави.

38. Поняття та ознаки органів держави.
39. Види органів держави. Поняття та ознаки правової держави.
40. Поняття та ознаки соціальної держави.
41. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Принцип поділу влади та його конституційне втілення в Україні.
42. Поняття, структура і функції громадянського суспільства.
43. Типи співвідношення держави і громадянського суспільства. Поняття і структура політичної системи суспільства.
44. Партії в політичній системі суспільства. Держава в політичній системі суспільства.
45. Поняття і ознаки правової держави.
46. Поняття і ознаки соціальної держави.
47. Право: поняття і сутнісні ознаки. Загальносоціальне та юридичне право.
48. Функції права та його соціальна цінність.
49. Поняття і значення праворозуміння. Головні підходи до праворозуміння.
50. Теорія природного права.
51. Юридичний позитивізм і нормативізм.
52. Сучасні підходи до розуміння права.
53. Посткласична парадигма у теоретичному правознавстві.
54. Поняття і класифікація принципів права. Юридичні принципи права.
55. Верховенство права: поняття, зміст і шляхи забезпечення в Україні.
56. Поняття соціальної норми: сутність, ознаки, класифікація.
57. Правові норми в системі соціальних норм.
58. Право і мораль: поняття і співвідношення.
59. Поняття, ознаки і структура норми права. Диспозиція в структурі норми права. Види диспозицій. Гіпотеза в структурі норми права. Види гіпотез.
60. Санкція в структурі норми права. Види санкцій.
61. Поняття і види норм права. Спеціалізовані норми права.
62. Джерела (форми) права: поняття, види та співвідношення в сучасних системах права.
63. Нормативний акт як джерело права: поняття та особливості використання в сучасних системах права.
64. Правовий прецедент як джерело права: поняття та особливості використання в сучасних системах права.
65. Поняття, ознаки і види законів, їх місце в системі джерел права України.
66. Поняття і види конституцій, їх місце в системі законодавства.
67. Підзаконний нормативно-правовий акт: поняття, види, юридичні властивості. Дія нормативно-правових актів.
68. Поняття і структура системи права.
69. Галузі права: поняття, види, місце в системі права. Правовий режим. Інститути права: поняття, види, місце в системі права.

70. Правовідносини: ознаки, види, підстави виникнення.
71. Поняття і структура правових відносин.
72. Суб'єкти правових відносин. Правосуб'єктність.
73. Поняття і види об'єктів правових відносин.
74. Поняття, ознаки і види правової поведінки.
75. Поняття, ознаки і види правомірної поведінки.
76. Поняття, склад і види правопорушень.
77. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види.
78. Загальні принципи, мета і функції юридичної відповідальності.
79. Поняття і види тлумачення норм права.
80. Інтерпретаційно-правові акти: поняття, юридичні властивості, види.
81. Тлумачення норм права за обсягом їх правового змісту.
82. Правопорядок: поняття, зміст та шляхи зміцнення в Україні.
83. Співвідношення права, законності і правопорядку.
84. Громадський порядок і правопорядок. Гарантії законності та правопорядку.
85. Поняття і функції правосвідомості. Структура правосвідомості. Види правосвідомості. Проблема співвідношення правосвідомості та права.
86. Правова культура: поняття та структура. Поняття і види деформацій правосвідомості.
87. Правовий нігілізм: поняття, причини виникнення і шляхи подолання.
88. Поняття правового регулювання. Правовий вплив.
89. Способи, методи і типи правового регулювання. Правовий режим.
90. Види правового регулювання.
91. Механізм правового регулювання: поняття і структура. Ефективність правового регулювання.
92. Поняття і структура правової системи.
93. Правова сім'я.
94. Романо-германська правова сім'я: загальна характеристика.
95. Англосаксонська правова сім'я: загальна характеристика.
96. Сім'я релігійного права: загальна характеристика.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Скакун О.Ф. Теорія права і держави. Підручник. Алерта. 2021. 528 с.
2. Загальна теорія права: підруч. для студ.-юристів / за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 568 с.
3. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
4. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести. 2020. 584 с.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 84 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2019. 72 с.
2. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 85 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2020. 280 с.
3. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. Т. 3 : Загальна теорія права / редкол.: О. В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 952 с.
4. Великанова М.М., Великанов О.Ю., Половко І.В. Теорія держави та права: Навч.-метод. посібник / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2006. 164с.
5. Власов Ю.Л. Проблеми тлумачення норм права: Монографія. К., 2001.
6. Вступ до теорії правових систем / За заг. ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко: Монографія. К.: Видавництво „Юридична думка”, 2006. 432 с.
7. Гелей С.Д. Політико-правові системи світу: навчальний посібник. К.: Знання. 2006. С. 669.
8. Громадянське суспільство в Україні: сучасний стан, виклики, стратегія модернізації: монографія: У 3 т./за заг. ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка та акад. НАПрН О. В. Скрипнюка / Т.2: Доктринальний вимір галузевих засад функціонування громадянського суспільства в Україні. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. 588 с.
9. Гусарев С.Д., Олійник А.Ю., Слюсаренко О.Л. Теорія права і держави: навч. посібник / Київський національний ун-т внутрішніх справ. К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. 270 с.
10. Демічева В.В. Правова культура та правосвідомість: взаємозв'язок та взаємовплив // Держава і право: Зб. наук. пр. К., 2005. Вип. 28: Юридичні і політичні науки. С. 119-125.
11. Дідич Т. О. Правоутворення в Україні: теоретико-правові та практичні аспекти : Монографія. К. : Видавництво Ліра-К, 2018. 492 с.
12. Доценко О.Л. Історія мови українського правочинства: Посібник/ МВС України. НАВСУ. К., 2005. 142с.
13. Енциклопедія міжнародного права: У 3 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Т. №. 3 М – Я. Київ: Академперіодика. 2019. 992 с.
14. Теорія держави і права : підручник / за вимогами кредитномодульної системи навчання / Є.О. Гіда, Є.В. Білозоров, А.М. Завальний та ін.; за заг. ред. Є.О. Гіди. К. : ФОП О.С. Ліпкан, 2011. 576 с.
15. Забезпечення прав людини у правоохоронній діяльності : навч. посібник. 2-е вид. перероб. і доп. / Кол. авт.; за ред. д.ю.н., доц. В. О. Боняк. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2018. 263 с.
16. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / Р.А. Калюжний, С.М. Тимченко, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша. К.: Видавець Паливода А.В., 2007. 296 с.

17. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваїте, 2015. 392 с.

18. Зайчук О.В., Заєць А.П., Журавський В.С., Копиленко О.Л., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / О.В. Зайчук (ред.), Н.М. Оніщенко (ред.). 2-ге вид., переробл. і доп. К. : Юрінком Інтер, 2008. 688с.

19. Копиленко О.Л., Зайчук О.В., Заєць А.П., Журавський В.С., Оніщенко Н.М., Бобровник С.В. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посіб. / МОН України. К.: Юрінком Інтер, 2008. 400 с.

20. Коталейчук С.П. Теорія держави та права: навч. посібник для підготовки до держ. іспитів. К.: КНТ, 2009. 320 с.

21. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти): Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид., змін. й доповн. / М.В. Кравчук (авт.-упоряд.). К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2014. 608 с.

22. Кривицький Ю. В. Правила правозастосовної юридичної аргументації. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2019 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Консультат. місія Європейського Союзу. Харків, 2019. С. 107 – 109.

23. Кривицький Ю. В. Юридична аргументація: доктринальне розуміння та методологічний потенціал. Філософські та методологічні проблеми права. Київ, 2019. № 2 (18). С. 36 – 45

24. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О. В. Батанова, доктора юридичних наук, професора О. В. Марцеляка, доктора юридичних наук, професора А. Берлінгуера: Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.

25. Мозоль Н. І. Перспективи розвитку правової системи України. Електронний збірник матеріалів Круглого столу «Національні правові системи в умовах глобалізації (пам'яті професора О. Г. Мурашина)» (Київ, Національна академія внутрішніх справ, кафедра теорії держави та права; 21 березня 2019 року). С. 89 – 91.

26. Ортинський В.Л., Грищук В.К., Мацько М.А., Буряк В.Я., Грищук О.В., Долинська М.С. Основи держави і права України: підручник. К.: Знання, 2008. 583с.

27. Пендюра М.М. Теорія держави і права: посіб. для підгот. до іспитів / Київський національний ун-т внутрішніх справ. К.: ТЕКСТ, 2008. 188с.

28. Петришин О. В., Погребняк С. П., Смородинський В. С. та ін. Теорія держави і права; за ред. О.В.Петришина.Х.: Право, 2015. 368 с.

29. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.

30. Петришин О. Демократичні засади правової соціальної держави // Право України. 2013. №8. С. 63-71.

- 31.Петришина М. Акти органів і посадових осіб органів місцевого самоврядування: сутність та особливості // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. праць . 2012. № 1(68) . С. 66-76.
- 32.Пікуля, Т.О. Механізм держави: ретроспективний огляд та сучасні наукові тенденції визначення // Право і суспільство. 2010. № 2. С. 9-15.
- 33.Полонка, І. Норма права як основа його нормативності // Підприємництво, господарство і право. 2012. № 8. С. 128-131.
- 34.Середя Г.П., Стеценко С.Г. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник у визначеннях та схемах. К.: КНТ, 2009. 184 с.
- 35.Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. 4-те вид., доп. і перероб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2014. 524 с.
- 36.Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. Х.: Еспада, 2006. 776 с.
- 37.Скрипнюк, О. Державний суверенітет: генеза доктрини та визначення поняття (частина перша) // Публічне право. 2013. № 2. С. 6-12.
- 38.Солдатенко О. Право і державна влада: проблема легітимності // Філософія права і загальна теорія права. 2012. №1. С. 167-176.
- 39.Соляр С. П. Громадянське суспільство: загальнотеоретичні підходи до визначення // Вісник Академії правових наук України : зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України. Х. : Право, 2013. 2013 р. №1(72). С. 271-279.
- 40.Сухонос В. Статус глави держави в умовах демократичного режиму // Право України. 2013. №8. С. 106-113.
- 41.Теплюк М. Деякі питання методології визначення поняття введення закону в дію // Віче : Теорет. і громадсько-політ. Журнал. 2012. № 7. С.10-13.
- 42.Теорія держави і права : навч. посіб. / О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю.А. Іванов та ін. ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ : КондорВидавництво, 2016. 332 с.
- 43.Тетарчук І., Дяків Т. Теорія держави і права: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 184 с.
- 44.Цвік М. В., Петришин О. В., Авраменко Л. В., Бенедик Загальна теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / М.В. Цвік (ред.). Х. : Право, 2009. 583с.
- 45.Хоменко, О. В. Виконавча влада за умов президентської республіки // Право і суспільство. 2013. № 5. С. 29-39.
- 46.Чиркин В. Формаційно-цивілізаційний підхід до класифікації правових систем і сімей // Порівняльне правознавство. 2012. №4. С. 63-83.
- 47.Шатіло В. Органи виконавчої влади у структурі конституційного механізму державної влади // Право України. 2012. №8. С. 341-347.
- 48.Шилінгов В. С. Поділ права на приватне та публічне як фундаментальна засада правової системи демократичного суспільства // Часопис Київського університету права. 2012. №1. С.48-51.

49. Шило С. М. Законність у діяльності публічної адміністрації: термінологічний апарат дослідження // Митна справа (Митний комплект) : Митні правила. 2013. № 2 (ч. 2, кн. 1). С. 184-189.

50. Шуліма А. О. "Чинність" та "дія" закону: розмежування понять // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. 2011. Вип. 51. С. 60-71.

51. Щербанюк О. Проблема реалізація народного суверенітету в умовах конституційної модернізації // Право України. 2012. № 9. С. 291-301.

Інтернет-ресурси

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<http://mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ

<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Цивільне право як галузь приватного права

Місце цивільного права у системі галузей права України. Поняття та предмет цивільного права. Методи цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Міждисциплінарні зв'язки цивільного права. Значення цивільного права як галузі.

Тема 2. Джерела цивільного права. Цивільне законодавство

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття цивільного законодавства. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства, їх дія у часі. Цивільний кодекс України як основний нормативний акт у системі цивільного законодавства. Договір та звичай як джерела цивільного права. Аналогія права, аналогія закону, міжнародні договори. Судова практика, прецеденти та їх значення у врегулюванні цивільних правовідносин та вирішенні цивільних справ.

Тема 3. Загальна характеристика цивільного права зарубіжних країн

Поняття цивільно-правової системи та види цивільно-правових систем світу. Романо-германська цивільно-правова система. Англо-американська цивільно-правова система.

Тема 4. Наука цивільного права

Поняття та проблеми науки цивільного права. Предмет цивільно-правової науки та методи дослідження науки цивільного права. Значення науки цивільного права.

Тема 5. Поняття і особливості цивільних правовідносин

Поняття і ознаки цивільних правовідносин. Структура цивільних правовідносин. Види цивільних правовідносин. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Види юридичних фактів. Юридичний склад та складні юридичні факти. Акти цивільного стану.

Тема 6. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи, її ім'я. Місце проживання фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної. Цивільна дієздатність фізичної особи та її види. Надання повної цивільної дієздатності особі, що не досягла вісімнадцяти років. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та правові наслідки встановлення цього статусу судом. Визнання фізичної особи недієздатною та правові наслідки встановлення цього статусу фізичної особи. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Підстави, порядок та наслідки оголошення фізичної особи померлою. Фізична особа-підприємець.

Тема 7. Опіка та піклування як форми правового захисту.

Поняття опіки та піклування. Правовий статус опікуна та підстави припинення опіки. Правовий статус піклувальника та підстави припинення піклування.

Тема 8. Юридична особа як суб'єкти цивільних правовідносин.

Юридична особа: сутність поняття, ознаки. Індивідуалізація юридичних осіб. Види юридичних осіб. Порядок створення юридичної особи та її державна реєстрація. Вимоги до змісту установчих документів юридичної особи. Органи юридичної особи. Організаційно - правові форми юридичної особи. Філії та представництва. Порядок та форми припинення юридичної особи. Підприємницькі товариства.

Тема 9. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин.

Участь держави у цивільних правовідносинах. Участь публічних утворень (територіальних громад, АРК) у цивільних правовідносинах. Відповідальність за зобов'язанням суб'єктів публічного права.

Тема 10. Об'єкти цивільних прав.

Загальні положення щодо об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Майно, підприємство як єдиний майновий комплекс, продукція, плоди і доходи. Гроші та валютні цінності. Цінні папери. Нематеріальні блага.

Тема 11. Правочини.

Поняття правочини та його ознаки. Види правочинів. Форми правочину. Державна реєстрація правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Недійсність правочину. Нікчемні та оспорювані правочини. Правові наслідки недійсності правочину.

Тема 12. Представництво і довіреність.

Поняття представництва та підстави його виникнення. Вчинення Правочинів з перевищенням повноважень. Передоручення. Правовий статус представника за довіреністю. Поняття, строки та форма довіреності. Підстави припинення представництва за довіреністю та відміна довіреності.

Тема 13. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав.

Здійснення суб'єктивних цивільних прав та виконання обов'язків. Способи захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Юрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів.

Тема 14. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови настання цивільно-правової відповідальності. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 15. Строки та терміни в цивільному праві.

Поняття строку та терміну у цивільному праві. Види строків. Риси, що притаманні строкам у цивільних правовідносинах. Перебіг строків.

Тема 16. Позовна давність.

Поняття та види позовної давності. Вимоги, на які не поширюється позовна давність. Початок, переривання, зупинення перебігу позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Наслідки спливу строків позовної давності.

Тема 17. Особисті немайнові права фізичної особи.

Поняття особистого немайнового права. Правове забезпечення інституту особистих немайнових прав фізичної особи. Види особистих немайнових прав фізичної особи. Зміст особистого немайнового права. Здійснення особистих немайнових прав. Захист особистого немайнового права. Поновлення порушеного особистого немайнового права.

Тема 18. Право власності.

Поняття права власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Суб'єкти і об'єкти права власності. Зміст права власності. Загальні засади здійснення права власності. Поняття і види підстав набуття права власності (первісні та похідні, загальні та спеціальні підстави). Набувальна давність. Момент набуття права власності. Підстави припинення права власності. Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Право спільної сумісної власності. Захист права власності. Окремі види позовів про захист права власності.

Тема 19. Право інтелектуальної власності.

Поняття права ІВ. Правове забезпечення права ІВ. Об'єкти права ІВ. Суб'єкти права ІВ. Зміст права ІВ. Співвідношення права власності та права ІВ. Система права ІВ. Строки чинності прав ІВ. Правовий режим використання об'єкта ІВ. Захист прав ІВ. Охоронні документи у сфері ІВ. Загальні правові положення авторського права і суміжних прав. Загальні правові положення патентного права. Основні правові положення щодо об'єктів права, що індивідуалізують учасників цивільного обороту (торговельні марки, комерційні (фірмові) найменування) їх товари та послуги. Правові засади нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності (наукові відкриття, раціоналізаторські пропозиції, топографії інтегральних мікросхем).

Тема 20. Спадкове право.

Поняття та види спадкування. Склад, відкриття та місце відкриття спадщини. Спадкоємці, право на спадкування та усунення від права на спадкування. Поняття, форма заповіту та право на заповіт. Посвідчення заповіту та таємниця заповіту. Тлумачення заповіту. Умови дійсності заповіту. Заповідальний відказ. Права заповідача. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Право на обов'язкову частину у спадщині. Недійсність заповіту. Черговість спадкування за законом. Спадкування за правом представлення. Спадкування усиновленими та усиновлювачами. Прийняття спадщини. Спадкова трансмісія. Відмова від спадщини. Відумерлість спадщини. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця. Виконання заповіту. Оформлення права на спадщину.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 1. Право власності. Поняття та зміст права власності, межі його здійснення. Суб'єкти права власності. Об'єкти права власності. Обмеження прав власника. Поняття майнових прав. Поняття і визначення нерухомого майна. Набуття права власності. Припинення права власності. Право спільної сумісної власності. Право власності на землю. Право власності на житло. Захист права власності.

Тема 2. Zobов'язальне право, як підгалузь цивільного права. Поняття, загальна характеристика, функції та система zobов'язального права. Співвідношення та відмінності zobов'язальних правовідносин від правовідносин власності, особистих немайнових та від речових правовідносин. Відносний характер zobов'язальних правовідносин.

Тема 3. Поняття і підстави виникнення zobов'язань. Ознаки, система та види цивільно-правових zobов'язань. Договірні і недоговірні zobов'язання. Правочини, договори, односторонні правомірні дії. Об'єкти, предмет та зміст zobов'язальних правовідносин. Право вимоги кредитора. Обов'язок виконання боржника.

Суб'єкти zobов'язальних правовідносин. Заміна осіб у zobов'язанні. Поняття і загальні правила здійснення цесії. Підстави та наслідки відступлення права вимоги і переведення боргу. Суброгація. 3-ті особи та множинність осіб в zobов'язанні. Солідарні, часткові, субсидіарні. Zobов'язання на користь 3-ї особи та - пов'язані з особою боржника або кредитора. Регрес.

Тема 4. Виконання zobов'язання. Поняття, принципи і загальні умови виконання zobов'язання. Сутність принципів належного та реального виконання, співпраці, економічності, стабільності, розумності, добросовісності, справедливості та їх дотримання. Звичаї ділового обороту при виконанні zobов'язання. Виконання альтернативних і факультативних zobов'язань. Строки, місце та способи виконання zobов'язання. Грошові zobов'язання і валюта їх виконання.

Тема 5. Відповідальність за порушення зобов'язання. Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності.

Тема 6. Забезпечення виконання зобов'язань. Види забезпечення виконання зобов'язання. Неустойка. Поручка. Гарантія. Завдаток. Застава. Притримання.

Способи забезпечення виконання зобов'язань, які безпосередньо не передбачені ЦК України.

Тема 7. Припинення зобов'язання. Поняття та підстави припинення зобов'язання. Належне виконання, передання відступного, зарахування зустрічних однорідних вимог, домовленість сторін, новація, прощення боргу, поєднання боржника і кредитора в одній особі, смерть фізичної особи, ліквідація юридичної особи.

Тема 8. Загальні положення про договір .

Поняття, загальна характеристика і значення цивільно-правового договору. Ознаки договору як юридичного факту. Принципи та обов'язковість договору. Класифікація цивільно-правових договорів. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір.

Тема 9. Зміст договору. Типові умови договору та їх тлумачення. Форма договору. Порядок і стадії його укладення. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Підстави, порядок, форма та правові наслідки зміни або розірвання договору.

Модульний контроль.

Окремі види зобов'язань

Договори спрямовані на передачу майна у власність

Тема 10. Види, загальні та відмінні риси договорів про передачу майна у власність. Цивільно-правове регулювання відносин з купівлі-продажу.

Купівля-продаж. Поняття, предмет, форма і види договорів купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору.

Тема 11. Роздрібна купівля-продаж. Поставка. Контрактація. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Міна. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за вказаними договорами; правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків. Види означених договорів.

Тема 12. Дарування. Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права й обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку в майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника.

Пожертва. Поняття, предмет і форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувача.

Тема 13. Рента. Поняття, предмет, форма договору ренти. Права та обов'язки сторін в договорі ренти. Ризик випадкового знищення або пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Тема 14. Довічне утримання (догляд). Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання і припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Договори спрямовані на передачу майна у користування

Тема 15. Загальні та відмінні риси договорів про оплатну передачу майна у тимчасове володіння та користування. Види таких договорів.

Найм (оренда). Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм.

Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення та різновиди договору найму (оренди).

Тема 16. Договір прокату. Договори найму (оренди): будівлі або іншої капітальної споруди, земельної ділянки, транспортного засобу, державного та комунального майна. Поняття, характеристика, істотні умови, права та обов'язки сторін за цими договорами; правові наслідки невиконання, (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків.

Тема 17. Договір лізингу, його види, предмет, особливості.

Тема 18. Найм (оренда) житла. Поняття договору найму житла та його види. Предмет, форма та строк договору комерційного найму житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Піднайм житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та наслідки розірвання договору.

Тема 19. Позичка. Поняття, предмет, форма договору позички. Сторони договору, їх права та обов'язки. Строк договору. Розірвання договору. Припинення договору позички. Загальні та відмінні риси позички та позики.

Модульний контроль.

Договори спрямовані на виконання робіт

Тема 20. Загальні та відмінні риси договорів на виконання робіт. Їх види.

Підряд. Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки у разі випадкового знищення предмета договору або неможливості закінчення роботи. Якість і гарантії якості роботи.

Тема 21. Договори побутового та будівельного підряду. Підряд на проведення проектних і пошукових робіт. Поняття, характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін, правові наслідки невиконання сторонами своїх обов'язків. Захист прав споживачів.

Тема 22. Договори на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Поняття та предмет договорів. Сторони, їх права та обов'язки. Права сторін на результати робіт. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Договори про надання послуг

Тема 23. Послуги. Загальні положення про договори з надання послуг. Поняття, предмет і сфера застосування договору. Строк договору. Сторони, їх права та обов'язки. Види договорів. Особливості договору про безоплатне надання послуг. Відповідальність виконавця за порушення договору. Розірвання договору. Загальні та відмінні риси таких договорів.

Непойменовані договори. Особливості відносин щодо надання медичних, юридичних, туристичних, освітніх, комунальних та інших послуг.

Тема 24. Транспортні зобов'язання. Перевезення. Загальні положення про перевезення. Транспортне законодавство України. Система транспортних договорів.

Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Правовий стан одержувача. Довгостроковий договір.

Чартер (фрахтування) Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту

Тема 25. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Підстави і межі відповідальності перевізника. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях.

Тема 26. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін договору. Відповідальність перевізника за затримку відправлення пасажирів та порушення строку його доставляння до пункту призначення.

Тема 27. Транспортне експедирування. Поняття, предмет та форма договору. Права та обов'язки сторін. Підстави і межі відповідальності за порушення договору. Відмова від договору транспортного експедирування.

Тема 28. Зберігання. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за договором зберігання. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання.

Договір складського зберігання. Складські документи.

Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, в гардеробі організацій та в готелях.

Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору.

Тема 29. Договір охорони. Поняття, умови та правова характеристика.

Тема 30. Доручення. Поняття, умови, правова характеристика, форма договору доручення, права та обов'язки сторін. Припинення договору та його наслідки. Обов'язки спадкоємця повіреного і ліквідатора юридичної особи-повіреного.

Тема 31. Комісія. Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору.

Субкомісія. Відступ від вказівок комітента. Відмова від договору комісії. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи-комісіонера.

Тема 32. Управління майном. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Виконання договору управління майном. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Договори у сфері фінансових послуг та банківської діяльності.

Тема 33. Страхування. Поняття і значення страхування. Законодавство України про страхування. Правила страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин.

Договір страхування. Поняття, предмет, правова характеристика, істотні умови, форма договору. Сторони в договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Момент набрання чинності договором страхування. Умови і порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Його різновиди.

Тема 34. Позика. Кредит. Банківський вклад (депозит). Поняття, характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін, правові наслідки невиконання сторонами своїх обов'язків. Оспорювання договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання. Комерційний кредит. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь 3-ї особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Тема 35. Банківський рахунок. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунку. Банківська таємниця.

Тема 36. Факторинг. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін за договором факторингу. Правовий стан боржника, право грошової вимоги до якого відступається за договором. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги.

Тема 37. Розрахунки. Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків.

Безготівкові розрахунки. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Договори у сфері інтелектуальної власності.

Тема 37. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Загальні та відмінні риси таких договорів.

Ліцензійний договір. Поняття, предмет і строк ліцензійного договору. Сторони договору, їх права та обов'язки. Типовий ліцензійний договір. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Оформлення ліцензії. Види ліцензій та права ліцензіата. Виключна ліцензія. Одиначна ліцензія. Невиключна ліцензія. Субліцензія.

Тема 39. Договір про передачу «ноу-хау».

Договір комерційної концесії. Поняття, правова характеристика, істотні умови, форма, права та обов'язки сторін. Види. Договір комерційної субконцесії. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Договори, що виникають із спільної діяльності

Тема 40. Загальні положення про спільну діяльність. Загальна характеристика зобов'язань, що виникають із спільної діяльності. Підстави виникнення і види цих зобов'язань.

Договір про спільну діяльність. Поняття, правова характеристика, форма та умови договору про спільну діяльність.

Договір простого товариства. Поняття, вклади і спільне майно учасників простого товариства, права та обов'язки сторін. Витрати та збитки учасників. Припинення договору простого товариства, відповідальність учасників.

Засновницький договір. Поняття, характеристика, учасники, зміна і припинення договору.

Недоговірні зобов'язання.

Тема 41. Недоговірні зобов'язання, що виникають із односторонніх дій. Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди і їх види.

Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. Поняття. Зміна умов і відмова від проведення конкурсу.

Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Поняття, предмет, права та обов'язки сторін.

Тема 42. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Поняття і призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Тема 43. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи, а також у зв'язку з рятуванням майна іншої особи: поняття, сторони, підстави виникнення, предмет, права, та обов'язки сторін. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну, юридичної особи. Зобов'язання, що виникають в разі створення загрози життю.

здоров'ю, майну осіб. Поняття, підстави виникнення, предмет, права та обов'язки сторін. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози: життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Тема 44. Зобов'язання, що виникають із завдання шкоди Відшкодування шкоди. Відшкодування моральної шкоди. Поняття, обсяг, порядок відшкодування такої шкоди. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування шкоди завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої найманим працівником установи, підприємства, організації під час виконання ним своїх трудових обов'язків.

Тема 45. Поняття та система деліктних зобов'язань.

Деліктні зобов'язання. Поняття і система деліктних зобов'язань. Суб'єкти і зміст деліктних зобов'язань. Класифікація деліктних зобов'язань. Необхідні, факультативні та інші правові умови виникнення деліктних зобов'язань.

Загальні положення про порядок та об'єм відшкодування завданої шкоди. Врахування вини потерпілого та майнового стану заподіювана шкоди в деліктних зобов'язаннях.

Тема 46. Відшкодування шкоди, заподіяної незаконними діями органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування або їх посадовими особами.

Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду.

Відшкодування шкоди, завданої злочином.

Відшкодування шкоди, завданої неповнолітніми особами.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом ядерної небезпеки.

Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я або смертю.

Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 47. Кондиційні зобов'язання.

Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. Поняття, сторони, підстави виникнення, предмет, права та обов'язки. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)»:

1. Поняття, предмет, методи цивільного права.
2. Принципи цивільного права.

3. Функції цивільного права
4. Поняття та види джерел цивільного права.
5. Акти цивільного законодавства України, їх дія у часі.
6. Система цивільного права. Цивільний кодекс України як основний нормативний акт у системі цивільного законодавства.
7. Договір та звичай як джерела цивільного права.
8. Аналогія права та аналогія закону, міжнародні договори.
9. Наука цивільного права: визначення, предмет, методи.
10. Поняття, ознаки, структурні елементи цивільних правовідносин.
11. Види цивільних правовідносин.
12. Юридичні факти : поняття та види, складні юридичні факти, юридичний склад
13. Акти цивільного стану.
14. Поняття фізичної особи, її ім'я та місце проживання.
15. Цивільна правоздатність фізичної особи.
16. Цивільна дієздатність фізичної особи та її види.
17. Надання повної цивільної дієздатності особі, яка не досягла 18 років.
18. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Правові наслідки.
19. Визнання фізичної особи недієздатною. Правові наслідки.
20. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою.
21. Підстави, порядок та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою.
22. Опіка та піклування як форми правового захисту.
23. Фізична особа - підприємець.
24. Юридична особа: сутність, поняття, ознаки.
25. Правосуб'єктність юридичної особи та її індивідуалізація.
26. Види юридичних осіб.
27. Порядок створення юридичної особи та її державна реєстрація, вимоги до змісту установчих документів.
28. Органи юридичної особи.
29. Організаційно-правові форми юридичної особи.
30. Філії та представництва.
31. Форми припинення юридичної особи.
32. Підстави та порядок припинення юридичної особи при її реорганізації та ліквідації.
33. Відповідальність юридичної особи.
34. Участь держави, територіальних громад, АРК у цивільних правовідносинах.
35. Загальні положення щодо об'єктів цивільних прав.
36. Речі як об'єкти цивільних правовідносин та їх класифікація.
37. Нематеріальні блага
38. Поняття правочину та його ознаки та вимоги до правочинів.

39. Види правочинів.
40. Місце вчинення правочинів.
41. Форми правочину. Державна реєстрація правочину.
42. Правочини щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини.
43. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину.
44. Недійсність правочину, нікчемні та оспорювані правочини. Момент недійсності правочину.
45. Правові наслідки недійсності правочину. Визнання нікчемного правочину дійсним.
46. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину
47. Правові наслідки недодержання вимог щодо письмової форми правочину.
48. Поняття представництва та підстави його виникнення.
49. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень Передоручення.
50. Правовий статус представника за довіреністю.
51. Поняття, форма, види та строки довіреності.
52. Підстави припинення представництва за довіреністю та відміна довіреності.
53. Скасування довіреності.
54. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.
55. Здійснення суб'єктивних прав та виконання суб'єктивних обов'язків.
56. Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів у суді.
57. Юрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
58. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів.
59. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності.
60. Види та форми цивільно-правової відповідальності.
61. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності.
62. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.
63. Поняття строку та терміну у цивільному праві. Види строків.
64. Риси, що притаманні строкам у цивільних правовідносинах.
65. Перебіг строків.
66. Поняття та види позовної давності.
67. Вимоги, на які не поширюється позовна давність.
68. Початок, переривання та припинення строків позовної давності.
69. Поновлення строків позовної давності.
70. Наслідки спливу строків позовної давності.
71. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи.
72. Загальна характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.

73. Загальна характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
74. Поняття права власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
75. Суб'єкти і об'єкти права власності.
76. Зміст права власності.
77. Загальні засади здійснення права власності.
78. Поняття і види підстав набуття права власності. Момент набуття права власності
79. Набувальна давність.
80. Підстави припинення права власності.
81. Поняття та види права спільної власності (спільна часткова та спільна сумісна власність).
82. Захист права власності. Окремі види позовів про захист права власності.
83. Земельна ділянка як об'єкт права власності.
84. Житло як об'єкт права власності.
85. Загальна характеристика речових прав на чуже майно.
86. Поняття та правове забезпечення права інтелектуальної власності (ІВ).
87. Об'єкти і суб'єкти ІВ.
88. Зміст ІВ. Співвідношення права власності та права ІВ.
89. Система права ІВ.
90. Строки чинності прав ІВ.
91. Правовий режим використання об'єктів ІВ.
92. Захист прав ІВ
93. Поняття спадкування та його види.
94. Склад, відкриття та місце відкриття спадщини.
95. Спадкоємці, право на спадкування та усунення від права на спадкування.
96. Поняття, форма заповіту, право на заповіт, умови дійсності заповіту.
97. Посвідчення заповіту та таємниця заповіту.
98. Права заповідача.
99. Право на обов'язкову частину у спадщині.
100. Недійсність заповіту.
101. Черговість спадкування за законом.
102. Спадкування за правом представлення.
103. Спадкування усиновленими та усиновлювачами.
104. Прийняття спадщини. Спадкова трансмісія.
105. Відмова від спадщини та відумерлість спадщини.
106. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця.
107. Виконання заповіту.
108. Оформлення права на спадщину.

З ДИСЦИПЛІНИ ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА):

1. Поняття права власності. Види, зміст та суб'єкти права власності.
2. Захист права власності.
3. Поняття зобов'язання та його елементи. Види зобов'язань.
4. Множинність осіб у зобов'язанні. Часткові, солідарні та субсидіарні зобов'язання.
5. Заміна сторін у зобов'язанні. Зобов'язання за участю третьої особи.
6. Поняття і основні засади (принципи) виконання зобов'язання.
7. Загальна характеристика та види способів забезпечення виконання зобов'язання.
8. Поняття і підстави припинення зобов'язання.
9. Порухення зобов'язання. Цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язання.
10. Поняття і значення цивільно-правового договору. Класифікація цивільно-правових договорів.
11. Свобода договору. Межі реалізації принципу свободи договору.
12. Зміст договору. Класифікація умов договору. Форма договору.
13. Зміна та розірвання цивільно-правового договору.
14. Договір купівлі-продажу (загальні положення).
15. Договір роздрібно́ї купівлі-продажу.
16. Договір поставки.
17. Договір міни.
18. Договір дарування.
19. Договір довічного утримання (догляду).
20. Договір найму (оренди). Загальні положення. Види договору найму (оренди).
21. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
22. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
23. Договір найму (оренди) транспортного засобу.
24. Договір лізингу.
25. Договір найму (оренди) житла.
26. Договір оренди житла з викупом.
27. Договір позички.
28. Договір підряду (загальні положення). Види договору підряду.
29. Договір побутового підряду.
30. Договір будівельного підряду.
31. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.
32. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
33. Договір про надання послуг (загальні положення).
34. Договір перевезення вантажу. Довгостроковий договір перевезення вантажу.
35. Договір перевезення пасажирів та багажу.
36. Договір чартеру.

37. Перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти у прямому змішаному сполученні.
38. Перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти транспортом загального користування.
39. Відповідальність за зобов'язаннями, що виникають із договору перевезення.
40. Пред'явлення претензій і позовів, що виникають із договору перевезення.
41. Договір транспортного експедирування.
42. Договір зберігання (загальні положення).
43. Договір складського зберігання.
44. Спеціальні види зберігання (зберігання речей у ломбарді, у банку, у камерах схову організацій, підприємств транспорту; у гардеробі організацій, у готелі, зберігання автотранспортних засобів).
45. Зберігання речей, що є предметом спору.
46. Договір охорони.
47. Договір страхування.
48. Договір доручення.
49. Договір комісії.
50. Договір управління майном.
51. Договір позики.
52. Кредитний договір.
53. Договір банківського вкладу (депозиту).
54. Договір банківського рахунка.
55. Договір факторингу.
56. Функції розрахунків у цивільному обігу, їх форми і види.
57. Договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
58. Договір про передачу «ноу-хау».
59. Договір комерційної концесії.
60. Договір про спільну діяльність.
61. Договір простого товариства.
62. Договори у спадковому праві.
63. Загальна характеристика недоговірних зобов'язань.
64. Публічна обіцянка винагороди.
65. Вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
66. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.
67. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
68. Загальна характеристика зобов'язань з відшкодування шкоди.
69. Підстави відповідальності за завдану майнову та моральну шкоду.
70. Порядок відшкодування майнової та моральної шкоди.
71. Відшкодування особою шкоди, завданої її працівником чи іншою особою.

72. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування (їх посадовою або службовою особою).
73. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
74. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.
75. Відшкодування шкоди, завданої особами, які не досягли повноліття.
76. Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами.
77. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
78. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого.
79. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).
80. Зобов'язання у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.
81. Спадковий договір.

У БІЛЕТИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНА ДОДАЮТЬСЯ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

РЕКОМЕНДОВАНІ НОРМАТИВНІ АКТИ ТА ЛІТЕРАТУРА ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Нормативні акти:

1. Конституція України, прийнята Верхов. Радою України 28.06.1996 р., 254к/96-вр (із змін. і доповн.).
2. Цивільний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (із змін. і доповн.).
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1615-IV (із змін. і доповн.).
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змін. і доповн.).
5. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII (зі змін і доповн.).
6. Сімейний кодекс України від 15.05.2002 р. № 2947-III (із змін. і доповн.).
7. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768 (із змін. і доповн.).
8. Митний кодекс України від 13.03.21012 р. № 4595-IV (із змін. і доповн.)

9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змін. і доповн.)
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001р. № 2341-III (із змін. і доповн.)
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 03.12.1986 р. № 2768 (із змін. і доповн.)
12. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2769-IV (із змін. і доповн.)
13. Про інформацію : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (із змін. і доповн.)
14. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР (із змін і доповн.)
15. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII (із змін. і доповн.)
16. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI (зі змін. і доповн.).
17. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII.
18. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (із змін. і доповн.).
19. Про судоустрій та статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII . (із змін. і доповн.).
20. Про третейські суди : Закон України від 11.05.2005 р. № 1704- IV (із змін. і доповн.).
21. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.07.2017 р. № 1403-VII (із змін. і доповн.).
22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (із змін. та доповн.).
23. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII (із змін. і доповн.)
24. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 р. № 2514-VIII (із змін. і доповн.)
25. Про кінематографію : Закон України від 13.01.1993 р. № 9/98-ВР (із змін. і доповн.)
26. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21.12. 1993 р. № 3759-XII (із змін. і доповн.)
27. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII (із змін. і доповн.)
28. Про охорону прав на промисловий зразок : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII (із змін. і доповн.)

29. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ (із змін. і доповн.)
30. Про топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.10.1997 р. 621/97-ВР (із змін. і доповн.)
31. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1994 р. № 3116-ХІІ (із змін. і доповн.)
32. Про охорону прав на географічні зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. (із змін. і доповн.)
33. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ (із змін. і доповн.)
34. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-ХІІ (із змін. і доповн.)
35. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI (із змін. і доповн.)
36. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (із змін. і доповн.).
37. Постанова Пленуму ВСУ «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» від 31.03.1995 р. № 4. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95#Text)
38. Постанова Кабінету Міністрів України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 25.12.2015 р. №1127. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-n#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-n#Text)
39. Постанова Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» від 17.06.1992 р. № 2771-ХІІ. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12#Text)
40. Постанова Пленуму ВСУ «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 р. № 7. [URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/v007700-08/](http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/v007700-08/)
41. Про судову практику розглядання цивільних і кримінальних справ про спадкування: Лист Вищого спеціалізованого суду України від 16.05.2013 р. № 24-753/0/4-13. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v-753740-13#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/v-753740-13#Text)
42. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9.09.1886 р. [URL: http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_05](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_05)
43. Паризька конвенція про охорону прав промислової власності від 20.03.1883 р. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_123](http://zacon.rada.gov.ua/laws/show/995_123)
44. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.1891 р. [URL:http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/995_134#Text](http://zacon.rada.gov.ua/laws/shows/995_134#Text)

Навчальна література:

Базова:

1. Цивільне право: підруч. у 2-х т. В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л. М. Баранова, В. М. Домашенко та ін. Харків : Право, 2014. Т. 1. 656 с.
2. Дзера О. В. Цивільне право: загальна частина : підруч. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 976 с.

3. Заїка Ю. О. Цивільне право : навч. посіб. Київ : Центр учбової літ-ри. 2020. 358 с.
4. Цивільне право України : Загальна частина : підруч. І. А. Бірюков, О. Ю. Заїка, С. С. Бичкова; за ред. І. А. Бірюкова, О. Ю. Заїки. 3-є вид. Київ : Алерта, 2014. 510 с.
5. Цивільне право (в схемах). Матвеев П., Бірюков В. Київ.: Алерта, 2013. 256 с.
6. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. Київ: НУБіП України, 2017. 355 с.
7. Терещук Г. А. Цивільне право: конспект лекцій. Луцьк : ЛНТУ, 2017. 267 с. URL : http://civilne_pravo7861830>>data>>us...861830.pdf.
8. Українське цивільне право: навчальний посібник/ за ред. Ю. О. Заїки. 3-є вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 358.
11. Постанови пленуму Верховного Суду України у цивільних справах. Київ : Алерта: ЦУЛ, 2011. 400 с.
12. Судові рішення Верховного Суду України в цивільних справах 2011/ВСУ / за заг. ред. А. Г. Яреми. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 256 с.
13. Інтелектуальне право України/ за заг. ред. проф. О. С. Яворської. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 608 с.
14. Цивільне право : практикум. Вид. 3-тє, перероб. доповн. Р. А. Майданик, Н. С. Кузнецов, Є. О. Рибаконь. Київ. : Алерта, 2019. 622с.

Допоміжна

1. Антологія української юридичної думки в 6 т. ; редкол. Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. Київ : Вид Дім «Юрид. книга»
2. Енциклопедія цивільного права України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ : ІН Юре, 2009. 820 с.
3. Дзера, О. В. Вибране: Збірник наукових праць. Київська школа цивілістики. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 872 с.
4. Заїка, Ю. О. Становлення і розвиток спадкового права в Україні: монографія/ Ю. О. Заїка. Київ: КНТ, 2007. 288 с.
5. Комаров В. А. Лікарські засоби як об'єкти цивільних прав: автореф. дис. ...канд. юрид. наук. Київ, 2012. 21 с.
6. Майданик, Р. Наука цивільного права України : поняття, предмет, методологія. Про українське право: часоп. каф. теорії держави та права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Г. Шевченко. Київ : Грамота, 2009. Час IV. С. 100-111.
7. Томаров, И. Е. К вопросу о природе и системе объектов гражданских правоотношений и объектов интеллектуальных правоотношений. Альм. цивилистики: сб. ст. Киев : Алерта: КНТ: Центр учеб. лит. 2009. Вип. С. 78-95.
8. Устименко, О. А. Тварина як об'єкт права власності (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук . Київ, 2014. 20 с.
9. Харитонов, Є. О. Цивільні правовідносини : навч. посіб. Київ : Істина, 2008. – 304 с.

10. Ківалов, С. В. Цивільне право України (традиції та новації) : монографія ; за заг. ред Є. О. Харитонова, Т. С. Ківалової, О. І. Харитонової. Одеса : Фенікс, 2010. 700 с.
11. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. Є. О. Харитонов, В. В. Завальнюк, І. М. Кучеренко та ін.; за заг. ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубевої. 7-е вид. Харків: ТОВ «Одіссей», 2011. 1216 с.
12. Цивільний кодекс України : наук.-практ. комент. ; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : Страйд, 2009. 929 с.
13. Цивільне право України: підруч. в 2-х т. ; за ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубевої. Харків : ТОВ «Одіссей», 2010. Т. 1. 832 с.
14. Романовська з. Українське цивільне право : підруч. Київ: Правова єдність, 2009. 500 с.
15. Постанови Пленуму Верховного Суду України у цивільних справах. Київ: Алерта: ЦУЛ, 2011. 400 с.
16. Романюк П. А. Позовна давність у цивільному праві: Монографія. Київ. Центр учбової літ-ри. 2020. 236 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://portal.rada.gov.ua/>.
2. Президент України. URL : <http://www.president.gov.ua/ru/>.
3. Верховний Суд. URL : <http://www.scourt.gov.ua/>.
4. Академія правових наук України www.aprnu.kharkiv.org Законопроекти України (сайт ВРУ) www.zakon.gov.ua
5. Конституційний Суд України. URL : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>.
6. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ. URL : <http://sc.gov.ua/>.
7. Газета "Урядовий кур'єр" www.ukcc.com.ua
8. Газета "Юридична практика" www.practix.com <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>
9. Міністерства Юстиції України www.gdo.kiev.ua
10. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.
11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
12. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL : <http://korolenko.kharkov.com/>.
13. Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка www.lawschool.lviv.ua
14. Юридичний факультет Академії управління та інформаційних технологій www.ariu.berdyansk.net
15. Юридичний факультет Київського національного економічного університету www.uf-kneu.kiev.ua

16. Юридичний сайт Київського національного університету внутрішніх справ www.naiu.kiev.ua
17. Освітній портал Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна www.osvita.org.ua
18. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
19. Національна Парламентська бібліотека України www.nplu.kiev.ua
20. Бібліотека ім. Лесі Українки www.lucl.lucl.kiev.ua
21. Бібліотека Верховної Ради України www.rada.kiev.ua/library

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Рекомендовані нормативні акти України та література:

Нормативні акти:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. №40-44. С. 356.
3. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18-22. Ст. 144.
4. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983р. Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів № 17032/2000 .
5. Земельний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. Ст. 27.
6. Сімейний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. Ст. 135.

Навчальна література:

Базова

1. Цивільне право : особлива частина : підруч.; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. 5-те вид. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 756 с.
2. Дзера О. В. Цивільне право: Особлива частина: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 1176 с.
3. Цивільне право України : підруч. ; за ред. В. Г. Фезикоша. Київ : Вид-во «Знання», 2013. 751 с.
4. Цивільне право України : навч. посіб. Ю. Ф. Іванов, М. В. Іванова, О. В. Кириліна. Київ: Алерта, 2019. Т. 2 . 346 с.
5. Ромовська З. В. Цивільне право України. Договірне право: Академічний курс. Львів: ПАІС, 2020. 464 с.
6. Договірне право: підруч. Г. В. Бондар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова. Київ. : Юрінком Інтер, 2018. 526 с.

Допоміжна

7. Жилінкова, І. Конструкції заміни боржника у цивільному зобов'язанні. Вісник Академії правових наук України. 2010. № 1. С. 123–133.
8. Ігнатенко, В. М. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань / В. М. Ігнатенко. Проблеми законності. 2011. Вип. 114. С. 54–61.

9. Новохатська, Я. В. Заміна сторін у зобов'язанні. Проблеми законності. 2011. Вип. 115. С. 29–39.
10. Пучковська, І. Й. Підстави припинення поруки. Вісник Академії правових наук України. 2011. № 1. С. 95–106.
11. Пучковська, І. Й. Проти подвійної природи неустойки. Вісник Академії правових наук України. 2011. № 4. С. 105–113.
12. Цивільне право України: Підручник. 3-є вид, перероб і доповн. Старцев О. В., Харитонов Є. О., Харитонova О. І. 2013. 808 с.
13. Цивільне право : підручник: у 2 т. / за ред. : В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Харків : Право, 2011. Т. 1. 656 с. Т. 2. 816 с.
16. Цивільне право України. Підручник. У двох томах. За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої та В.Л. Яроцького Київ: Юрінком Інтер, 2004. Т.1. 480 с. Т.2. 551с.
17. Цивільне право України. Навчальний посібник. За заг. ред. Л.О. Доміnenко, С.О. Сарнавська Київ: МАУП, 2005. 384с.
18. Цивільне право України: Навчальний посібник. 2-е видання. За ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїка Київ: Істина, 2004. 224с.
19. Договірне право в умовах ринкової економіки : конспект лекцій. за ред. : І. В. Жилінкова, В. І. Борисова. Харків : Право, 2008. 116 с.
20. Право інтелектуальної власності України : конспект лекцій . за ред. В. І. Борисової. Харків : Право, 2008. 112 с.
21. Мазур, О. С. Цивільне право України : навч. посіб. О. С. Мазур. К. : Центр навч. л-ри, 2006. 384 с.
22. Понікаров В. Д. Цивільне право : навч. посіб. В. Д. Понікаров С. М. Попова, Д. В. Назаренко. Київ : Центр учб. л-ри, 2007. 196 с.
23. Токарєва, В. І. Цивільне право України : практикум : навч. посіб. / В. І. Токарєва. – Київ : Центр учб. л-ри, 2007. 408 с.
24. Цивільне право : зразки док. Київ : Право-Інформ, 2012. 1 ел. опт. диск (DVD-ROM). (Серія "Юридична бібліотека на DVD").
32. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / Г. Драпак, М. Скиба. – 2-е вид., виправ. Київ : Кондор, 2007. 156 с.
33. Дудла І. О. Захист прав споживачів : навч. посіб. / І. О. Дудла; Чернігів. держ. технолог. ун-т. Київ : Центр учб. л-ри, 2007. 448 с.
34. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України : навч. посіб. К. : Центр учб. л-ри, 2011. 272 с.
35. Зверєва О. В. Захист прав споживачів: навч. посіб. / О. В. Зверєва ; Донецьк. ун-т економіки та права. Київ : Центр учб. л-ри, 2007. 192 с.
37. Чучковська А. В. Правове регулювання електронної комерції в Україні : навч. посіб. / А. В. Чучковська; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Центр учб. л-ри, 2007. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. www.kmu.gov.ua - офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
3. <https://www.dcz.gov.ua/>. – офіційний сайт Державної служби зайнятості
4. www.library.ukma.kiev.ua - електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.
5. <https://www.msp.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
6. <http://www.president.gov.ua/>. - Президент України: офіційне інтернет-представництво.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ТЕМА №1. Поняття і система кримінального права. Поняття кримінального права як самостійної галузі права, її ознаки, предмет та метод правового регулювання. Система кримінального права, завдання, функції та принципи. Співвідношення кримінального права з суміжними галузями права.

ТЕМА №2. Закон про кримінальну відповідальність. Поняття та ознаки закону про кримінальну відповідальність, його завдання та функції. Структура кримінально-правової норми, види диспозицій та санкцій. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність та класифікація видів такого тлумачення за різними підставами. Принципи дії закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

ТЕМА №3. Кримінальна відповідальність та її підстави. Поняття кримінальної відповідальності, її ознаки, форми реалізації кримінальної відповідальності. Кримінально-правові відносини: їх суб'єкт та зміст. Виникнення і припинення кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність і кримінальне покарання. Підстави кримінальної відповідальності.

ТЕМА № 4. Кримінальне правопорушення та склад кримінального правопорушення. Поняття кримінального правопорушення в науці кримінального права, та законодавстві України. Умови визнання діяння, що містить формальні ознаки кримінального правопорушення малозначним. Класифікація кримінальних правопорушень. Склад кримінального правопорушення, поняття та ознаки. Класифікація складів кримінальних правопорушень.

ТЕМА № 5. Об'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Поняття об'єкту кримінального правопорушення, класифікація та значення. Предмет кримінального правопорушення. Співвідношення об'єкта та предмета кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення, поняття та ознаки. Суспільно небезпечне діяння. Види та форми суспільно небезпечного діяння. Суспільно небезпечні наслідки. Причинний зв'язок у кримінальному праві. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

ТЕМА № 6. Суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення. Поняття та ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Види суб'єктів кримінального правопорушення. Неосудність. Вік кримінальної відповідальності. Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Вина, форми вини. Мотив та мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

ТЕМА №7. Стадії кримінального правопорушення. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення. Особливості кримінальної відповідальності за готування і замах на вчинення кримінального правопорушення та умови звільнення від кримінальної відповідальності при добровільній відмові при незакінченому кримінальному правопорушенні.

ТЕМА №8. Співучасть у кримінального правопорушення. Поняття співучасті, її ознаки. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Форми співучасті. Види співучасників. Поняття та ознаки організатора, виконавця, підбурювача та пособника кримінального правопорушення, особливості їх відповідальності.

ТЕМА №9. Множинність кримінального правопорушення. Поняття та ознаки множинності кримінальних правопорушень, особливості її соціальної характеристики. Поняття одиничного кримінального правопорушення, його види. Ознаки повторності, сукупності, рецидиву. Інші види множинності.

ТЕМА №10. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Поняття обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, їх види та значення. Загальні ознаки необхідної оборони. Ознаки правомірного заподіяння шкоди у стані необхідної оборони. Види експесу необхідної оборони та відповідальність за нього. Уявна оборона та вирішення питання про відповідальність при уявній обороні. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання законного наказу або розпорядження. Виправданий ризик. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.

ТЕМА №11. Звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття, правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності. Систематизація та класифікація видів звільнень від кримінальної відповідальності. Загальні кримінально-правові наслідки звільнення особи від кримінальної відповідальності. Характеристика окремих видів звільнень від кримінальної відповідальності, їх особливості та порядок здійснення. Правові наслідки звільнення від кримінальної відповідальності.

ТЕМА №12. Покарання та призначення покарання. Поняття покарання та його місце серед форм реалізації кримінальної відповідальності. Цілі покарання. Система та види кримінальних покарань. Загальні засади призначення покарання. Поняття покарання та його місце серед форм реалізації кримінальної відповідальності. Цілі покарання. Система та види кримінальних покарань. Загальні засади призначення покарання. Примусові заходи медичного характеру, їх види. Примусове лікування. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до неповнолітніх.

ТЕМА №13. Звільнення від покарання та його відбування. Поняття та види звільнення від покарання та його відбування. Правові наслідки звільнення від покарання та його відбування. Класифікація видів звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від покарання за хворобою. Амністія та помилування.

ТЕМА 14. Судимість та її зняття і погашення. Судимість. Поняття, ознаки та правові наслідки судимості у кримінальному праві України.

Погашення судимості. загальні умови та строки погашення судимості. Зняття судимості. Підстави (умови) та порядок зняття судимості.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття Особливої частини кримінального права, її система і значення. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття Особливої частини кримінального права. Специфіка Особливої частини кримінального права та її єдність і зв'язок із Загальною частиною. Критерії поділу КК України на розділи та статті. Види кримінально-правових норм. Побудова кримінально-правових норм-заборон як основи Особливої частини кримінального права. Співвідношення кримінально-правової норми та статті Особливої частини КК України. Значення судової практики та узагальнень з окремих категорій кримінальних справ для правильного розуміння і застосування кримінально-правових норм. Призначення Особливої частини в механізмі соціального контролю кримінальної протиправності. Кваліфікація кримінальних правопорушень. Види кваліфікації кримінальних правопорушень. Принципи кваліфікації кримінальних правопорушень.

Тема 2. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я людини. Поняття вбивства, види вбивств. Поняття тілесних ушкоджень, види тілесних ушкоджень. Інші кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я людини.

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи. Види протиправних посягань проти волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти власності. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти власності. Види кримінально протиправних посягань проти власності. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти власності.

Тема 5. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Види кримінально протиправних посягань у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Характеристика окремих складів кримінальні

правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема 6. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Види кримінально протиправних посягань у сфері господарської діяльності. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності. Види кримінально протиправних посягань проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності.

Тема 8. Кримінальні правопорушення проти транспортної безпеки. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки. Види кримінально протиправних посягань проти транспортної безпеки. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти транспортної безпеки.

Тема 9. Кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти здоров'я населення. Види кримінально протиправних посягань проти здоров'я населення. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.

Тема 10. Кримінальних правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин. Види кримінально протиправних посягань у сфері використання електронно-обчислювальних машин. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин.

Тема 11. Злочини проти основ національної безпеки України. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки. Види кримінально протиправних посягань проти основ національної безпеки. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки.

Тема 12. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Види протиправних посягань у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних

кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Характеристика окремих складів кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Тема 13. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, правосуддя. Поняття, загальна характеристика, класифікація кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, правосуддя. Види протиправних посягань проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, правосуддя. Характеристика окремих кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, правосуддя.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття, завдання та система кримінального права.
2. Наука кримінального права як галузь правознавства.
3. Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки та значення.
4. Структура закону про кримінальну відповідальність.
5. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Види тлумачення.
6. Принципи дії закону про кримінальну відповідальність в просторі, їх зміст.
7. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
8. Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність у часі.
9. Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Критерії відмежування кримінального правопорушення від інших правопорушень.
10. Визначення поняття кримінального правопорушення в кримінальному праві (формальне, матеріальне, формально-матеріальне): їх сутність.
11. Класифікація кримінальних правопорушень та її значення.
12. Значення ч. 2 ст. 11 КК України для поняття кримінального правопорушення.
13. Поняття кримінальної відповідальності та її підстави. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
14. Поняття складу кримінального правопорушення та його ознаки і значення.
15. Поняття об'єкту та предмету кримінального правопорушення.
16. Класифікація (види) об'єктів кримінального правопорушення.
17. Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення, її ознаки.
18. Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність), його ознаки.

19. Значення непереборної сили, фізичного та психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність.

20. Суспільно небезпечні наслідки: поняття, види, кримінально-правове значення.

21. Причинний зв'язок в кримінальному праві, його значення та види.

22. Спосіб, засоби, обстановка, місце, час вчинення кримінального правопорушення, як факультативні ознаки, що характеризують об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення, їх значення.

23. Поняття суб'єкту кримінального правопорушення. Його ознаки.

24. Осудність, поняття та її критерії. Наслідки визнання особи неосудною.

25. Обмежена осудність, поняття і значення.

26. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення.

27. Поняття, ознаки і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

28. Поняття і значення вини в кримінальному праві. Форми вини та їх значення.

29. Прямий умисел, його інтелектуальний та вольовий моменти.

30. Непрямий умисел, його інтелектуальний та вольовий моменти. Відмежування прямого умислу від непрямого.

31. Інші види (підвиди) умислу.

32. Кримінальною протиправна самовпевненість: її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмежування кримінальної протиправної самовпевненості від непрямого умислу.

33. Кримінально протиправна недбалість, її критерії.

34. Випадок (казус), його відмінність від кримінально протиправної недбалості.

35. Змішана (подвійна, складна) форма вини, її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.

36. Мотив та мета кримінального правопорушення як факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

37. Юридична помилка, її види та значення для кримінальної відповідальності.

38. Фактична помилка, її види та значення для кримінальної відповідальності.

39. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.

40. Готування до кримінального правопорушення. Його поняття, ознаки та види.

41. Замах на кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, види. Непридатний замах та його види.

42. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Кримінальні правопорушення з матеріальним, формальним та усіченим складом.

43. Добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення, її поняття і ознаки.

44. Дійове каяття. Його відмінність від добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення.
45. Поняття, ознаки (суб'єктивні та об'єктивні) та значення співучасті в кри.
46. Форми співучасті.
47. Види співучасників та їх визначення у КК України.
48. Підстави та межі відповідальності співучасників.
49. Особливості добровільної відмови співучасників.
50. Експес виконавця, його види. Кваліфікація дій співучасників при експесі.
51. Невдале підбурювання і пособництво, безнаслідкова співучасть як спеціальні питання відповідальності за співучасть.
52. Провокація кримінального правопорушення як спеціальне питання відповідальності за співучасть.
53. Співучасть у кримінальних правопорушеннях із спеціальним суб'єктом та посередня винність (виконання) як спеціальні питання відповідальності за співучасть.
54. Поняття і види причетності до кримінального правопорушення. Відповідальність за причетність до кримінального правопорушення.
55. Поняття множинності кримінальних правопорушень, її соціальна та юридична (правова) характеристика. Види множинності.
56. Одиничні як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень.
57. Поняття сукупності кримінальних правопорушень, її ознаки та види.
58. Повторність кримінальних правопорушень, її ознаки, види та значення.
59. Рецидив кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види та значення.
60. Поняття, ознаки та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння, їх значення.
61. Поняття необхідної оборони. Підстави необхідної оборони та її ознаки.
62. Перевищення меж необхідної оборони. Поняття, ознаки та види.
63. Уявна оборона: її поняття та ознаки. Відповідальність за заподіяну в стані уявної оборони шкоду.
64. Поняття, підстави та ознаки крайньої необхідності.
65. Відмінність крайньої необхідності від необхідної оборони.
66. Поняття та підстави затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Ознаки правомірності затримання.
67. Поняття покарання та його ознаки.
68. Мета покарання та її ознаки.
69. Поняття, ознаки та значення системи покарань за кримінальним правом. Система покарань за чинним законодавством.
70. Класифікації видів покарання за кримінальним правом.
71. Штраф як вид покарання.

72. Позбавлення військових, спеціальних звань, рангів, чинів, кваліфікаційних класів: зміст, умови та порядок застосування.

73. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: поняття та зміст.

74. Громадські роботи як вид покарання.

75. Виправні роботи як вид покарання.

76. Конфіскації майна: поняття, зміст та види.

77. Арешт як вид покарання.

78. Позбавлення волі на певний строк: зміст, види та строки.

79. Довічне позбавлення волі.

80. Загальні засади призначення покарання.

81. Обставини, які пом'якшують покарання: їх зміст та значення.

82. Обставини, які обтяжують покарання: їх зміст та значення.

83. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.

84. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

85. Призначення покарання за сукупністю вироків.

86. Поняття звільнення від відбування покарання з випробуванням та його підстави. Обов'язки, що покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.

87. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.

88. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання: підстави і умови його застосування. Правові наслідки умовно-дострокового звільнення від покарання.

89. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням: умови, підстави і порядок її заміни.

90. Поняття і види звільнення від кримінальної відповідальності.

91. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

92. Поняття судимості та її значення.

93. Погашення та зняття судимості: поняття та строки.

94. Звільнення від покарання на підставі Закону України про амністію або акту про помилування.

95. Примусові заходи медичного характеру, їх види. Примусове лікування.

96. Звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

97. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

98. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до неповнолітніх.

99. Особливості звільнення від покарання осіб, що вчинили кримінальні правопорушення у віці до 18 років.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

1. Поняття, система та значення Особливої частини КК України.
2. Кваліфікація кримінальних правопорушень: поняття, механізм та її значення.
3. Злочини проти основ національної безпеки України, їх загальна характеристика.
4. Державна зрада (ст. 111 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Умови звільнення від кримінальної відповідальності.
5. Посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
6. Диверсія (ст. 113 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
7. Шпигунство (ст. 114 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Умови звільнення від кримінальної відповідальності.
8. Поняття вбивства та його види (класифікація). Загальна характеристика.
9. Умисне вбивство (ст. 115 КК): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
10. Привілейовані вбивства (ст. ст. 116-118 КК)): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
11. Вбивство через необережність (ст. 119 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
12. Доведення до самогубства (ст. 120 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
13. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.
14. Побої і мордування (ст. 126 КК): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
15. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. ст. 135-136 КК).
16. Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
17. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.
18. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.
19. Насильницьке зникнення (ст. 146-1 КК України) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення.
20. Захоплення заручників (ст. 147 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення.
21. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини

(ст. 149 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

22. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

23. Зґвалтування (ст. 152 КК) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

24. Сексуальне насильство (ст. 153 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення.

25. Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки..

26. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст. 155 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

27. Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

28. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (розділ V КК України), їх загальна характеристика.

29. Кримінальні правопорушення проти власності (розділ VI КК України), їх загальна характеристика та види.

30. Крадіжка (ст. 185 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

31. Грабіж (ст. 186 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

32. Розбій (ст. 187 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення.

33. Вимагання (ст. 189 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

34. Шахрайство (ст. 190 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

35. Відмінність крадіжки від грабежу, грабежу від розбою, розбою від вимагання.

36. Характеристика кваліфікуючих ознак: повторність, вчинення кримінального правопорушення групою осіб, за попередньою змовою групою осіб, вчинення кримінального правопорушення організованою групою.

37. Характеристика кваліфікуючих ознак: проникнення у житло чи інше приміщення або сховище, заподіяння значної шкоди потерпілому, великий та особливо великий розмір шкоди.

38. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки кримінального правопорушення.

39. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання

довірою (ст. 192 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки. Відмінність від шахрайства (ст. 190 КК України).

40. Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК України), необережне знищення або пошкодження майна (ст. 196 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

41. Порушення обов'язків щодо охорони майна (ст. 197 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

42. Придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом (ст. 198 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

43. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності: характеристика загальних об'єктивних та суб'єктивних ознак.

44. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (Ст.199 КК України) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

45. Контрабанда (ст. 201 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

46. Фіктивне підприємництво (ст. 205 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

47. Протидія законній господарській діяльності (ст. 206 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

48. Легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих кримінально протиправним шляхом (ст. 209 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

49. Ухилення від сплати податків, зборів (інших обов'язкових платежів) (ст. 212 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

50. Доведення до банкрутства (ст. 219 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

51. Шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

52. Розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

53. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній (ст. 255 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки

54. Встановлення або поширення злочинного впливу (ст. 255 -1КК України), організація, сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці) (ст. 255-2 КК України), звернення за застосуванням злочинного впливу (ст. 255 – 3 КК України) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

55. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх кримінально протиправної діяльності(ст. 256 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

56. Бандитизм (ст. 257 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Відмежування банди від організованої групи.

57. Терористичний акт (ст. 258 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

58. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

59. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 262 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

60. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

61. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту: характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

62. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

63. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства (ст. 279 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

64. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

65. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

66. Групове порушення громадського порядку (ст. 293 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

67. Масові заворушення (ст. 294 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

68. Хуліганство (ст. 296 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

69. Створення або утримання місць розпусти і звідництво (ст. 302 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

70. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією (ст. 303 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі

ознаки.

71. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

72. Розголошення державної таємниці (ст. 328 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

73. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави (ст. 330 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

74. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій (ст. 340 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

75. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

76. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби (ст. 343 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

77. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

78. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

79. Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

80. Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації (ст. 359 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

81. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку: характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

82. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

83. Перевищення влади або службових повноважень (ст. 365 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

84. Службова недбалість (ст. 367 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

85. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

86. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 368-3 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

87. Незаконне збагачення (ст. 368-5 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

88. Пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

89. Провокація підкупу (ст. 370 КК) : характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

90. Завідомо незаконне затримання, привід або арешт (ст. 371 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

91. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

92. Порушення права на захист (ст. 374 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

93. Втручання в діяльність судових органів (ст. 376 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

94. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення (ст. 383 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

95. Завідомо неправдиве показання (ст. 384 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

96. Розголошення даних досудового слідства або дізнання (ст. 387 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

97. Дії, що дезорганізують роботу виправних установ (ст. 392 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

98. Приховування кримінального правопорушення (ст. 396 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак.

99. Втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст. 397 КК України): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

100. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення): характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

101. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку: характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак. Кваліфікуючі ознаки.

7. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАДАЧ (ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН ТА ПЕРЕДБАЧЕНИЙ У БІЛЕТАХ)

8. Рекомендована література

Базова:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. закони:

3. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Голос України*. 2012. № 90-91. З наступними змінами і доповненнями.

5. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №49. Ст.3186. З наступними змінами і доповненнями.

6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22.11.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2019, № 17, ст.71

7. Концепція створення системи моніторингу ситуації у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2011 р. № 1193-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1193-2011-%D1%80> (Дата звернення 01.08.2018 р.).

8. Доручення НПУ від 04.01.2018 № 193/05/24-2018 «Про кваліфікацію викрадення чужого майна».

9. Наказ НПУ від 20.01.2018 № 36 «Про деякі питання взаємодії органів та підрозділів Національної поліції України в ході реалізації завдань щодо запобігання кримінальним правопорушенням на території держави, їх виявлення та розслідування».

10. Рішення Європейського суду з прав людини по справі «Олександр Смирнов проти України» від 15 липня 2010 р., остаточне від 15 жовтня 2010 р. *Офіційний вісник України*. 2011. №15.

11. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві / Упорядник Вереша Р.В. К.: Алерта, 2018. 280 с.

12. Постанови Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації. Харків : Константа, 2018. 320 с.

Підручники:

13. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / В.І. Борисов, В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова,

В.І. Тютюгіна. 5-е вид., перероб. і допов. Х.: Право, 2015. 528 с.

14. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2015. 680 с.

15. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник / за ред. В.О. Навроцького. К.: Юрінком Інтер, 2013. 712 с.

16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручн. Вид. 3-тє, доп. і перероб. Одеса: Фенікс, 2018. 394 с.

17. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Харків Т. 1 : Загальна частина. Харків : Право, 2013. 376 с.

18. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 17 : Кримінальне право / редкол. В. Я. Тацій, В. І. Борисов та ін. Харків : Право, 2017. 1064 с.

19. Ємельянов В. П. Кримінальне право України: Загальна частина. Основні питання вчення про злочин : наук.-практ. посіб. Харків : Право, 2018. 142 с.

20. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 1 верес. 2015 р. / С.В. Петков, О.І. Мотлях, Н.В. Малярчук та ін.. Київ : Центр учб. літ., 2015. 720 с.

21. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 20 січ. 2016 р. / О.М. Литвинов, П.Д. Біленчук, К.І. Беляков та ін.. Київ : Центр учб. літ., 2016. 536 с.

22. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.

Допоміжна:

18. Альошин Д.П. Форми співучасті в новому Кримінальному кодексі України: проблеми реалізації правових норм // Право і безпека. 2002. №1. С.15-20.

19. Баулін Ю. Кримінальна відповідальність: сутність, зміст та правова форма // Вісник Академії правових наук України. 2003. № 2-3.

20. Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності. Київ, 2004. 320 с.

21. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів : монографія. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 712 с.

22. Вереша Р. В. Вчення про суб'єктивну сторону злочину: монографія. К.: Алерта, 2018. 1106 с.

23. Вереша Р.В. Проблеми суб'єктивної сторони складу злочину: монографія. К.: Алерта, 2018. 432 с.

24. Грищук В.К., Пасека О.Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 248 с.

25. Зінченко І. О. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : монографія. Х. : ФІНН, 2008. 336 с.

26. Зінченко І. О. Одиначні злочини: поняття, види, кваліфікація : монографія. Харків : ФІНН, 2010. 256 с.

27. Красницький І. В., Щутяк Л. С. Відповідальність за замах на злочин за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 224 с.

28. Кривоченко Л. М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України: монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 120 с.

29. Кримінальна відповідальність за замах на злочин : монографія / А. В. Горностай. Х. : Юрайт, 2013. 232 с.

30. Ободовський О. В. Триваючі злочини у кримінальному праві України: монографія. Одеса : Юрид. л-ра, 2016. 256 с.

31. Словник основних кримінально-правових термінів / авт.-укл.: І.О. Кисельов, В.В. Шаблистий, В.О. Лисенко, О.В. Чорна, Л.Г. Якименко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 388 с.

32. Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві : монографія. Х. : Право, 2016. 256 с.

33. Шаблистий В.В. Безпековий вимір кримінального права України: людиноцентристське дослідження: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ: Ліра ЛТД, 2015. 420 с.

15. Інформаційні ресурси

22. Верховна Рада України. URL : <http://portal.rada.gov.ua/>.

23. Президент України. URL : <http://www.president.gov.ua/ru/>.

24. Верховний Суд. URL : <http://www.scourt.gov.ua/>.

25. Академія правових наук України www.apnu.kharkiv.org Законопроекти України (сайт ВРУ) www.zakon.gov.ua

26. Конституційний Суд України. URL : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>.

27. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних та кримінальних справ. URL : <http://sc.gov.ua/>.

28. Газета "Урядовий кур'єр" www.ukcc.com.ua

29. Газета "Юридична практика" www.practix.com

30. Міністерство внутрішніх справ України. URL : <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>.

31. Міністерства Юстиції України www.gdo.kiev.ua

32. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL : <http://www.reyestr.court.gov.ua/>.

33. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.

34. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL : <http://korolenko.kharkov.com/>.

35. Юридичний факультет Львівського національного університету ім. Івана Франка www.lawschool.lviv.ua

36. Юридичний факультет Академії управління та інформаційних технологій www.ariu.berdyansk.net

- 37.Юридичний факультет Київського національного економічного університету
www.uf-kneu.kiev.ua
38. Юридичний сайт Київського національного університету внутрішніх справ
www.naiu.kiev.ua
39. Освітній портал Харківського національного університету
ім. В.Н. Каразіна www.osvita.org.ua
40. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
41. Національна Парламентська бібліотека України www.nplu.kiev.ua
42. Бібліотека ім. Лесі Українки www.lucl.lucl.kiev.ua
43. Бібліотека Верховної Ради України www.rada.kiev.ua/library
44. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
www.korolenko.kharkov.com